

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

СХВАЛЕНО:
Вченою радою
ЧНУ ім. Петра Могили
Протокол № _____
«___» _____ 201_р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор ЧНУ ім. Петра Могили
Л. П. Клименко

«___» _____ 201_р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

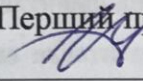
З ДИСЦИПЛІНИ «ФОТОЖУРНАЛІСТИКА»

Статус дисципліни: *за вибором студентів циклу професійної та практичної
підготовки*

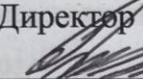
Галузь знань: *06 «Журналістика»*

Спеціальність: *061 «Журналістика»*

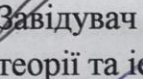
Перший проректор

Н. М. Іщенко

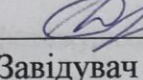
Директор Інституту філології

О. В. Пронкевич

Завідувач кафедри української філології,
теорії та історії літератури

Т. П. Шестопалова

Завідувач кафедри журналістики

Т. В. Монахова

Розглянуто на засіданні
методичної ради Інституту філології
Протокол № 1 від «30» серпня 2017 р.

Миколаїв 2017

1. Вступ

«Фотожурналістика» – навчальна дисципліна за вибором студентів циклу професійної та практичної підготовки спеціальності 061 «Журналістика» галузі знань 06 «Журналістика».

2. Програма навчальної дисципліни

2.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Сьогодні не можливо уявити ЗМІ без використання ілюстративного матеріалу. Найпопулярнішими і найпоширенішими ілюстраціями є фотографії. Метою навчального курсу «Фотожурналістика» є ознайомлення студентів із основами поняттями теорії фотожурналістики та специфікою фотоілюстрацій у різних видах ЗМІ, а також отримання основних навичок для підготовки власних фотоматеріалів.

Завдання курсу:

1) ознайомлення з історією виникнення та розвитку фотографії, фотоілюстрації, фотожурналістики (як зарубіжної, так і вітчизняної);

2) дослідження образотворчих та виражальних засобів фотографії, зокрема у фотожурналістиці;

3) визначення сутності та особливостей різновидів фотографічної зйомки;

4) осягнення жанрової структури фотожурналістики;

5) ознайомлення з основними тенденціями сучасної фотожурналістики;

6) з'ясування психологічних та етичних особливостей роботи фотожурналіста;

7) набуття знань, умінь та навичок практичної діяльності в галузі фотожурналістики.

Тож навчальна дисципліна покликана надати як теоретичні знання (напр., експозиція, кадрування, ракурс, лінійна та тональна перспективи, обрамлення та ін.), так і практичні навички роботи з дзеркальною фототехнікою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- Історію виникнення фотографії та фотожурналістики;
- Функції, принципи, основні тенденції та перспективи розвитку фотожурналістики;
- Образотворчі та виражальні засоби (розміщення об'єктів у кадрі, вибір точки зйомки та ракурсу, поняття картинної площини, обрамлення, лінії в кадрі, динаміки й руху та ін.);
- Різновиди фотографічної зйомки (портрет, пейзаж, натюрморт та ін.);
- Психологічні та етичні основи роботи фотожурналіста;
- Класифікацію жанрів фотожурналістики (фоторепортаж, фотозамітка, фотозамальовка, фотонарис та ін.) та особливості цих жанрів;
- Техніку постановочної та репортажної зйомки.

уміти:

- Застосовувати на практиці (у процесі зйомки) теоретичні знання, набуті у процесі навчання;
- Збирати зовнішню фотоінформацію за допомогою методів різнопланової зйомки;
- Готувати якісні фотожурналістські матеріали.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалаврів. Дисципліна пов'язана з такими курсами, як «Основи журналістської діяльності», «Основи теорії журналістики», «Газетна журналістика», «Новітні медіа», «Основи видавничої справи», «Агенційна журналістика», «Психологія», «Правознавство» та ін.

2.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Дисципліна «Фотожурналістика» передбачає 4 кредити / 120 годин (денна форма навчання).

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ФОТОЖУРНАЛІСТИКИ ЯК НАУКИ

ТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (4 кредити / 120 годин)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Історичні й теоретичні основи фотожурналістики

(2,5 кредити / 75 год.)

Тема 1.1. Поява та розвиток фотографії як історичного документа, наукового доказу та художнього твору.

Тема 1.2. Історія та сучасність фотожурналістики. Видатні фотокореспонденти сучасності.

Тема 1.3. Образотворчі та виражальні засоби фотожурналістики.

Тема 1.4. Різновиди фотографічної зйомки. Індивідуальний та груповий портрет.

Тема 1.5. Пейзаж у фотожурналістиці. Зйомка архітектури.

Тема 1.6. Натюрморт, зйомка техніки, макрофото у фотожурналістиці.

Модульний контроль № 1. Історичні й теоретичні основи фотожурналістики.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методологічні та прикладні основи фотожурналістики

(1,5 кредити / 45 год.)

Тема 2.1. Зміст, форма та жанрова структура фотожурналістики.

Тема 2.2. Фотозамітка як форма відображення дійсності.

Тема 2.3. Фоторепортаж та його різновиди у фотожурналістиці.

Тема 2.4. Фотозамальовка: витоки, різновиди, жанрові особливості.

Тема 2.5. Соціальні, психологічні та етичні особливості роботи фотожурналіста.

Модульний контроль № 2. Методологічні та прикладні основи фотожурналістики.

**3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги
для бакалаврів спеціальності 061 «Журналістика»**

Уміння (за рівнем сформованості) та знання	Завдання діяльності	Функції діяльності у виробничій сфері
<ul style="list-style-type: none"> • знання з історії виникнення та розвитку фотографії, фотоілюстрації, фотожурналістики; • знання образотворчих та виражальних засобів фотографії; • знання сутності та особливостей різних типів фотографічної зйомки; • розуміння жанрової структури фотожурналістики; • знання основних тенденцій сучасної фотожурналістики; • знання психологічних та етичних особливостей роботи фотожурналіста; • уміння та навички практичної діяльності в галузі фотожурналістики. 	<ul style="list-style-type: none"> • ознайомити з історією виникнення та розвитку фотографії, фотоілюстрації, фотожурналістики; • дослідити образотворчі та виражальні засоби фотографії; • визначити сутність та особливості різновидів фотографічної зйомки; • з'ясувати жанрову структуру фотожурналістики; • ознайомити з основними тенденціями сучасної фотожурналістики; • з'ясувати психологічні та етичні особливості роботи фотожурналіста; • набути знань, умінь та навичок практичної діяльності в галузі фотожурналістики. 	<p>Організаційна, професійна, аналітична.</p>

4. Рекомендована література

4.1. Базова

1. Бальгерманц И. Д. Специфика содержания и формы фотожурналистики. – М. : Изд-во МГУ, 1981. – 64 с.
2. Беленький А. И. Фотография. Школа мастерства. – СПб. : Питер, 2006. – 184 с.
3. Бергер А. Видеть – значит верить. Введение в зрительную коммуникацию. – 2-е издание : Пер. с англ. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2005. – 288 с.
4. Березин В. М. Фотожурналистика : Учеб. пособие. – М. : Изд-во РУДН, 2006. – 159 с.
5. Берестенев Р. Г. Современные технические средства журналиста. Техника фотожурналистики : Учебн. пособие. – Иркутск: Иркутский ун-т, 2005. – 44 с.

6. Ворон Н. И. Жанры фотожурналистики : Учебн. пособие. – М. : Факультет журналистики, 2012. – 145 с.
7. Гончаров О. А., Тяповкин Ю. Н. Возрастная динамика зрительного восприятия перспективы // Вопросы психологии. – 2005. – № 6. – С. 110–119.
8. История газетно-журнальной публикации : Сб. статей / Сост. : О. Н. Ансберг, Е. С. Сонина. – СПб. : Свое издательство, 2016. – 112 с.
9. Лапин А. И. Фотография как... – Изд. 2-е, переработанное и дополненное. – М., 2004. – 324 с.
10. Лыженков А. Практическая фотожурналистика. – Тула, 2010. – 56 с.
11. Стефанов С., Тихонов В. Цвет в полиграфии и не только. – М. : Репроцентр М, 2003. – 288 с.
12. Черняков Б. И. Фотография в изобразительной журналистике : генезис технических и творческих возможностей. – К., 1996. – 119 с.

4.2. Допоміжна

1. Гончаров О. А., Тяповкин Ю. Н. Возрастная динамика зрительного восприятия перспективы // Вопросы психологии. – 2005. – № 6. – С. 110–119.
2. Декларация обязанностей и прав журналистов // Франция : общие сведения о праве по вопросам печати. – 1995. – № 37. – Рос.-фр. – Сер. Информационные и учебные материалы.
3. Джорджес Г. 50 эффективных приемов съемки цифровым фотоаппаратом : Пер. с англ. – М. : Вильямс, 2004. – 336 с.
4. Ким М. Технология создания журналистского произведения. – СПб., 2001.
5. Кодекс професійної етики українського журналіста // Журналіст України. – 1997. – № 5–6.
6. Кузнецова О. Д. До проекту Кодексу етики журналіста України // Укр. журналістика : історія і сучасність : Вісн. Львів, ун-ту. – 1997. – С. 21–25.
7. Кузнецова О. Д. Правові й етичні норми журналістики: тексти лекцій. – Л. : РВВ Львів. ун-ту, 1993.
8. Лежанская П. В. Конспект лекций по дисциплине «Фоторедактирование». – М. : БГУ, 2013. – 104 с.
9. Основы масово-інформаційної діяльності : Підручник / А. Москаленко, Л. Губерський, В. Иванов. – К., 1999.
10. Потятиник Б. Ключі до мас-медіа. – Львів : ПАІС, 2002. – 235 с.
11. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні : Станом на 1 січня 2001 р. – К. : Юрінком Інтер, 2001.
12. Приступепко Т. О. Правові засади функціонування сучасних засобів масової комунікації України : монографія. – К. : Київ. нац. ун-т імені Т.Г. Шевченка, 2000.

13. Тертичний А. Жанры периодической печати: Учебное пособие / Тертичный А. – М.: Аспект Пресс, 2000.
14. Різун В. В. Роль ЗМІ в демократичному суспільстві // Публіцистика і політика : зб. наук, праць / за ред. проф. В.І. Шкляра. – К., 2001. – Вип. 2.
15. Універсальний журналіст. – К.: Інститут журналістики, 2007. – 150 с.
16. Фриман М. Взгляд фотографа : Как научиться разбираться в фотоискусстве. – М. : Добрая книга, 2012. – 192 с.
17. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики : Підручник-практикум. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 98 с.
18. Шкляр В. І. Соціальна норма і престиж преси // Укр. періодика : історія і сучасність / за ред. М. М. Романюка. – Л., 1997. – С. 25–28.

4.3. Інформаційні ресурси

1. <http://www.cir.org> («Columbia Journalism Review»).
2. <http://www.fair.org> («Fairness and Accuracy in Reporting»).
3. <http://www.inter.ua/ua/> (Офіційний сайт ТРК «Інтер»).
4. <http://www.ifj.org> (Міжнародна федерація журналістів (IFJ) – «International Federation of Journalists»).
5. www.ji.lviv.ua (Незалежний культурологічний часопис «І»).
6. <http://www.mediachannel.org> («Media Channel»).
7. <http://mediaed.org> («Media Education Foundation»).
8. <http://www.mediakrytyka.info> («Медіакритика» – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка).
9. <http://www.presswise.org.uk> («Press Wise Trust»).
10. <http://www.1plus1.net/> (Офіційний сайт ТРК «1+1»).

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю – іспит.

6. Засоби діагностики успішності навчання

Діагностика знань студентів здійснюється за допомогою:

- 1) усного опитування на практичних заняттях;
- 2) письмових самостійних робіт на практичних заняттях;
- 3) письмових модульних контрольних робіт;
- 4) творчих фотозавдань.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Кафедра української філології, теорії та історії літератури

Кафедра журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

Н. М. Іщенко
_____ 201__ року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

«ФОТОЖУРНАЛІСТИКА»

(за вибором студентів циклу професійної та практичної підготовки)

галузь знань – 06 «Журналістика»

спеціальність – 061 «Журналістика»

інститут, факультет, відділення – Інститут філології

АВТОР ПРОГРАМИ:

викладач кафедри української філології,
теорії та історії літератури

Понкратова Валентина Миколаївна

«31» серпня 2017 р.

Миколаїв 2017

Лист погодження робочої програми

Робочу програму схвалено:

на засіданні кафедри української філології, теорії та історії літератури

Протокол № 1 від «31» серпня 2017 р.

Завідувач кафедри _____ Т. П. Шестопалова

Підпис

на засіданні кафедри журналістики

Протокол № 3 від «22» листопада 2017 р.

Завідувач кафедри _____ Т. В. Монахова

Підпис

на засіданні методичної ради Інституту філології

Протокол № 1 від «30» серпня 2017 р.

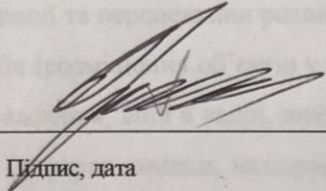
Голова _____ О. В. Пронкевич

Підпис

Робочу програму погоджено за формами навчання:

Денна форма навчання:

Директор Інституту філології _____ О. В. Пронкевич

Підпис, дата

« » _____ 201 р.

Начальник навчально-
методичного відділу

_____ І. Ю. Потай

Підпис

« » _____ 201 р.

1. Концепція викладання дисципліни

Сьогодні не можливо уявити ЗМІ без використання ілюстративного матеріалу. Найпопулярнішими і найпоширенішими ілюстраціями є фотографії. Метою навчального курсу «Фотожурналістика» є ознайомлення студентів із основами поняттями теорії фотожурналістики та специфікою фотоілюстрацій у різних видах ЗМІ, а також отримання основних навичок для підготовки власних фотоматеріалів.

Завдання курсу:

- 1) ознайомлення з історією виникнення та розвитку фотографії, фотоілюстрації, фотожурналістики (як зарубіжної, так і вітчизняної);
- 2) дослідження образотворчих та виражальних засобів фотографії, зокрема у фотожурналістиці;
- 3) визначення сутності та особливостей різновидів фотографічної зйомки;
- 4) осягнення жанрової структури фотожурналістики;
- 5) ознайомлення з основними тенденціями сучасної фотожурналістики;
- 6) з'ясування психологічних та етичних особливостей роботи фотожурналіста;
- 7) набуття знань, умінь та навичок практичної діяльності в галузі фотожурналістики.

Тож навчальна дисципліна покликана надати як теоретичні знання (напр., експозиція, кадрування, ракурс, лінійна та тональна перспективи, обрамлення та ін.), так і практичні навички роботи з дзеркальною фототехнікою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- Історію виникнення фотографії та фотожурналістики;
- Функції, принципи, основні тенденції та перспективи розвитку фотожурналістики;
- Образотворчі та виражальні засоби (розміщення об'єктів у кадрі, вибір точки зйомки та ракурсу, поняття картинної площини, обрамлення, лінії в кадрі, динаміки й руху та ін.);
- Різновиди фотографічної зйомки (портрет, пейзаж, натюрморт та ін.);
- Психологічні та етичні основи роботи фотожурналіста;
- Класифікацію жанрів фотожурналістики (фоторепортаж, фотозамітка, фотозамальовка, фотонарис та ін.) та особливості цих жанрів;
- Техніку постановочної та репортажної зйомки.

уміти:

- Застосовувати на практиці (у процесі зйомки) теоретичні знання, набуті у процесі навчання;
- Збирати зовнішню фотоінформацію за допомогою методів різнопланової зйомки;
- Готувати якісні фотожурналістські матеріали.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалаврів. Дисципліна пов'язана з такими курсами, як «Основи журналістської діяльності», «Основи теорії журналістики», «Газетна журналістика», «Новітні медіа», «Основи видавничої справи», «Агенційна журналістика», «Психологія», «Правознавство» та ін.

Курс	Семістр	Кількість годин	Лекції	Семінари	Лабораторії	Інше
1	4	120	15	30	75	-

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалаврів. Дисципліна пов'язана з такими курсами, як «Основи журналістської діяльності», «Основи теорії журналістики», «Газетна журналістика», «Новітні медіа», «Основи видавничої справи», «Агенційна журналістика», «Психологія», «Правознавство» та ін.

2. Витяг з навчального плану спеціальності

Форма навчання	Курс	Семестр	Кредитів	Усього годин	У тому числі				Форма підсумкового контролю	
					аудиторних			семестрова робота	іспит	залік
					лекцій	практичних (групових)	консультацій			
Денна	2	4	4	120	15	30	+	75	+	-

3. Зміст навчальної дисципліни – тематичні плани дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						Форми контролю	
	денна форма							
	усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7		
МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ФОТОЖУРНАЛІСТИКИ ЯК НАУКИ ТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Історичні й теоретичні основи фотожурналістики								
Тема 1.1. Поява та розвиток фотографії як історичного документа, наукового доказу та художнього твору	16	2	4				10	Індивідуальне та фронтальне опитування, перевірка домашнього завдання, самостійна робота, тести, етюдні фотороботи
Тема 1.2. Історія та сучасність фотожурналістики. Видатні фотокореспонденти сучасності	8	–	2				6	
Тема 1.3. Образотворчі та виражальні засоби фотожурналістики	14	2	2				10	
Тема 1.4. Різновиди фотографічної зйомки. Індивідуальний та груповий портрет	14	2	2				10	
Тема 1.5. Пейзаж у фотожурналістиці. Зйомка архітектури	14	2	2				10	
Тема 1.6. Натюрморт, зйомка техніки, макрофото у фотожурналістиці	6	–	2				4	
Модульний контроль № 1. Історичні й теоретичні основи фотожурналістики	3	–	2				1	Контрольна робота
Разом за змістовим модулем 1	75	8	16				51	

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методологічні та прикладні основи фотожурналістики						
Тема 2.1. Зміст, форма та жанрова структура фотожурналістики	10	2	4		4	Індивідуальне та фронтальне опитування, перевірка домашнього завдання, самостійна робота, тести, реферат, етюдні фотороботи
Тема 2.2. Фотозамітка як форма відображення дійсності	6	–	2		4	
Тема 2.3. Фоторепортаж та його різновиди у фотожурналістиці	9	2	2		5	
Тема 2.4. Фотозамальовка: витoki, різновиди, жанрові особливості	6	–	2		4	
Тема 2.5. Соціальні, психологічні та етичні особливості роботи фотожурналіста	10	3	2		5	
Модульний контроль № 2. Методологічні та прикладні основи фотожурналістики	4	–	2		2	Контрольна робота
Разом за змістовим модулем 2	45	7	14		24	
Усього за семестр	120	15	30		75	

4. Лекції

№	Тема лекції, план	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ФОТОЖУРНАЛІСТИКИ ЯК НАУКИ ТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Історичні й теоретичні основи фотожурналістики		
1	<p>Поява та розвиток фотографії як історичного документа, наукового доказу та художнього твору</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Камера-обскура як прототип сучасної фотокамери. 2. Зародження та розвиток фотографічного процесу: геліографія. 3. Дагеротипія – перший поширений спосіб фотографування. 4. Калотипія – спосіб отримання негативного зображення. 5. Амбротипія як перехідний етап до кольорової фотографії. 6. Розвиток кольорової фотографії. 7. Історія створення та поширення фотографічних камер. 	2
2	<p>Образотворчі та виражальні засоби фотожурналістики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Із чого починається фотографія. 2. Розміщення об'єктів у кадрі. Вибір точки зйомки та ракурсу. 3. Поняття картинної площини та “рамки” кадру. Обрамлення. 4. Лінійна та тональна перспектива. Лінії в кадрі. Ритм. 5. Рух та динаміка в кадрі. 	2
3	<p>Різновиди фотографічної зйомки. Індивідуальний та груповий портрет</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Різновиди фотографічної зйомки. 2. Індивідуальний та груповий портрет. 3. Різновиди портретів: офіційні, виробничі, психологічні. 4. Постановочний та репортажний способи зйомки портретів. 5. Виражальні можливості портрета: різні точки зйомки, масштаб, поза, жести, погляд, вираз обличчя, взаємодія з оточенням та ін. 	2
4	<p>Пейзаж у фотожурналістиці. Зйомка архітектури</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості пейзажної зйомки. 2. Виражальні засоби при зйомці пейзажу: гра світла, тональність, тінь, повітряна перспектива, багатоплановість та ін. 3. Вплив точки зйомки на побудову кадру. 4. Емоційний вплив на глядача шляхом виявлення неповторності архітектури. 	2

	5. Перспективні викривлення під час архітектурної зйомки.	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методологічні та прикладні основи фотожурналістики		
5	Зміст, форма та жанрова структура фотожурналістики 1. Об'єкт та суб'єкт зйомки. 2. Типи змісту фотожурналістики. 3. Елементи змісту та форми. 4. Жанри фотожурналістики.	2
6	Фоторепортаж та його різновиди у фотожурналістиці 1. Розвиток фоторепортажу як жанру. 2. Особливості та призначення жанру. 4. Різновиди фоторепортажу: хронікальний та інтерпретуючий.	2
7	Соціальні, психологічні та етичні особливості роботи фотожурналіста 1. Психологічні особливості роботи фотожурналіста. 2. Етичні аспекти роботи фотожурналіста. 3. Професійні кодекси фотожурналіста.	3
	Разом	15

5. Аудиторна робота

№	Тема практичного заняття, план	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ФОТОЖУРНАЛІСТИКИ ЯК НАУКИ ТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Історичні й теоретичні основи фотожурналістики		
1	<p>Тема 1.1. Поява та розвиток фотографії як історичного документа, наукового доказу та художнього твору</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Камера-обскура як прототип сучасної фотокамери. 2. Зародження та розвиток фотографічного процесу: геліографія. 3. Дагеротипія – перший поширений спосіб фотографування. 4. Калотипія – спосіб отримання негативного зображення. 5. Амбротипія як перехідний етап до кольорової фотографії. 6. Розвиток кольорової фотографії. 7. Історія створення та поширення фотографічних камер. 	4
2	<p>Тема 1.2. Історія та сучасність фотожурналістики. Видатні фотокореспонденти сучасності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фотомистецтво та фотожурналістика: спільне та відмінне. 2. Видатні імена в історії фотожурналістики. 3. Місце для творчості у фоторепортажі. 	2
3	<p>Тема 1.3. Образотворчі та виражальні засоби фотожурналістики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Із чого починається фотографія. 2. Розміщення об'єктів у кадрі. Вибір точки зйомки та ракурсу. 3. Поняття картинної площини та “рамки” кадру. Обрамлення. 4. Лінійна та тональна перспектива. Лінії в кадрі. Ритм. 5. Рух та динаміка в кадрі. 	2
4	<p>Тема 1.4. Різновиди фотографічної зйомки. Індивідуальний та груповий портрет</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Різновиди фотографічної зйомки. 2. Індивідуальний та груповий портрет. 3. Різновиди портретів: офіційні, виробничі, психологічні. 4. Постановочний та репортажний способи зйомки портретів. 5. Виражальні можливості портрета: різні точки зйомки, масштаб, поза, жести, погляд, вираз обличчя, взаємодія з оточенням та ін. 	2
5	<p>Тема 1.5. Пейзаж у фотожурналістиці. Зйомка архітектури</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості пейзажної зйомки. 	2

	<p>2. Виразальні засоби при зйомці пейзажу: гра світла, тональність, тінь, повітряна перспектива, багатоплановість та ін.</p> <p>3. Вплив точки зйомки на побудову кадру.</p> <p>4. Емоційний вплив на глядача шляхом виявлення неповторності архітектури.</p> <p>5. Перспективні викривлення під час архітектурної зйомки.</p>	
6	<p>Тема 1.6. Натюрморт, зйомка техніки, макрофото у фотожурналістиці</p> <p>1. Натюрморт як предметне відображення неживої природи.</p> <p>2. Технічна зйомка. Особливості фотографування пристроїв, деталей, технологічних процесів.</p> <p>3. Макрофото як відображення деталі та дрібних предметів. Технічні особливості макрозйомки.</p>	2
7	<p>Модульний контроль № 1. Історичні й теоретичні основи фотожурналістики</p>	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методологічні та прикладні основи фотожурналістики		
	<p>Тема 2.1. Зміст, форма та жанрова структура фотожурналістики</p> <p>1. Об'єкт та суб'єкт зйомки.</p> <p>2. Типи змісту фотожурналістики.</p> <p>3. Елементи змісту та форми.</p> <p>4. Жанри фотожурналістики.</p>	4
	<p>Тема 2.2. Фотозамітка як форма відображення дійсності</p> <p>1. Розвиток фотозамітки як жанру.</p> <p>2. Роль факту у фотозамітці.</p> <p>3. Особливості та призначення фотозаміток.</p> <p>4. Різновиди фотозаміток: коментована, некоментована, розгорнута.</p>	2
	<p>Тема 2.3. Фоторепортаж та його різновиди у фотожурналістиці</p> <p>1. Розвиток фоторепортажу як жанру.</p> <p>2. Особливості та призначення жанру.</p> <p>4. Різновиди фоторепортажу: хронікальний та інтерпретуючий.</p>	2
	<p>Тема 2.4. Фотозамальовка: витоки, різновиди, жанрові особливості</p> <p>1. Розвиток жанру фотозамальовки.</p> <p>2. Особливості фотозамальовки. Роль творчого задуму у жанрі.</p> <p>3. Різновиди фотозамальовки: інформаційно-пізнавальна та лірична.</p>	2
	<p>Тема 2.5. Соціальні, психологічні та етичні особливості роботи фотожурналіста</p>	2

1. Психологічні особливості роботи фотожурналіста.	
2. Етичні аспекти роботи фотожурналіста.	
3. Професійні кодекси фотожурналіста.	
Модульний контроль № 2. Методологічні та прикладні основи фотожурналістики	2
Разом за семестр	30

Детальні форми навчання

Семестр

I. Освітні модулі

Роботи робити на заняттях та вдома

Модуль № 1. Підприємство та підприємство	25	1-2 тижні	Індивідуальна та фронтальна оцінювання	20
Модуль № 2. Контроль та оцінювання діяльності підприємства	10	2 т.	Контрольна робота	10
Модуль № 3. Методологічні та прикладні основи фотожурналістики	10	1 т.	Контрольна робота	10
Модуль № 4. Загальні основи методики дослідження та аналізу інформації	10	10 т.	Реферат	10
Разом за I семестр за всіма модулями за CPE				50
II. Вибіркові				
Модуль № 5. Загальні основи методики дослідження та аналізу інформації	20	3-4 т.	Аналіз фотосвітл та аудіо	10
Разом за II семестр за всіма модулями за CPE				10
Разом за всіма модулями за CPE за семестр				60

6. Самостійна робота

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни «Фотожурналістика»,

кількість годин СРС згідно з навчальним планом – 75 год.

Види самостійної роботи	Трудо- місткість (годин)	Планові терміни виконання	Форми контролю	Максимальна кількість балів
1	2	3	4	5
Денна форма навчання				
I семестр				
I. Обов'язкові				
<i>Види робіт на практичних заняттях</i>				
Підготовка до практичних занять за планами	25	1–15 тижні	Індивідуальне та фронтальне опитування	20
<i>За виконання модульних контрольних завдань</i>				
Модульний контроль № 1. Історичні й теоретичні основи фотожурналістики	10	7 т.	Контрольна робота	10
Модульний контроль № 2. Методологічні та прикладні основи фотожурналістики	10	15 т.	Контрольна робота	10
<i>За виконання завдань самостійного опрацювання та інших завдань</i>				
Підготовка до написання реферату	10	10 т.	Реферат	10
Разом балів за обов'язкові види СРС				50
II. Вибіркові				
<i>За виконання творчих завдань для самостійного опрацювання</i>				
Підготовка до виконання творчих фотозавдань	20	3–14 т.	Аналіз фоторобіт студентів	10
Разом балів за вибіркові види СРС				10
Усього балів за СРС в I семестрі				60

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Відповідно до державних стандартів освіти на навчальну дисципліну «Фотожурналістика» виокремлюються години для самостійної (позааудиторної) роботи – 75 год. на курс. Самостійна робота набуває все більшого значення й актуальності сьогодні, оскільки обсяг навчального матеріалу з курсу значний, тому не все можна розглянути під час проведення аудиторних занять. Отже, продумана організація самостійної роботи студента стає умовою успішного навчання й ефективного засвоєння знань.

I. **Обов'язкові**

Підготовка до практичних занять за планами

Підготовка до практичних занять здійснюється за темами та планами, наведеними в цій програмі (див. 5. Аудиторна робота).

Підготовка до практичних занять передбачає:

- *Опрацювання питань за планом практичного заняття.* Виконуючи цей вид роботи, студенти повинні прочитати основну та додаткову літературу (див. 10. Список рекомендованої літератури), виділити ключові слова, терміни й поняття.
- *Виконання завдань.* До кожного заняття запропоновано систему завдань, виконання яких є обов'язковою умовою підготовки. Перед виконанням завдань необхідно ще раз ознайомитися з теоретичним матеріалом, що стосується змісту завдання та письмово виконати запропоноване завдання.

Підготовка до модульного контролю

Підготовка до модульного контролю передбачає повторення теоретичних питань за конспектами та матеріалами зі списку рекомендованої літератури, а також уміння виконувати завдання, аналогічні запропонованим на практичних заняттях.

Підготовка до написання індивідуальної самостійної роботи (реферату)

Студенти обирають тему роботи (див. «Теми ІСР») та готують наукову роботу, що містить як теоретичну частину, так і творчо-пошукову (це може бути добір власних фоторобіт як ілюстрація до теми, добір та аналіз фотографій визнаних митців та ін.).

Роботу виконують за планом:

- *Оберіть тему для індивідуальної роботи.*
- *Ознайомтесь із літературою до теми та інтернет-публікаціями.*
- *Складіть план роботи, у якому буде відображено основні положення проблеми.*
- *Оформіть теоретичний виклад матеріалу відповідно до плану.*
- *Продумайте, доберіть та оформіть практичну (творчу) частину.*
- *Перечитайте, відкоригуйте роботу та подайте на перевірку.*

II. Вибіркові

Підготовка до виконання творчих фотозавдань

Студенти готують власні фотороботи, присвячені різним темам, роздруковують їх, а потім в аудиторії відбувається індивідуальне та колективне обговорення та аналіз цих робіт за стислим планом:

- жанрова приналежність;
- технічна досконалість;
- композиційні та виражальні особливості;
- змістова складова.

Деякі теми передбачають розгляд за детальним планом:

1. Технічний аналіз фотографії:

- 1.1. Різкість;
- 1.2. Експозиція;
- 1.3. Характер світло-тіньового малюнка;
- 1.4. Баланс кольору і насиченість;
- 1.5. Деталізація.

2. Аналіз візуальних та композиційних особливостей:

- 2.1. Колір;
- 2.2. Лінії;
- 2.3. Світло;
- 2.4. Текстура;
- 2.5. Символ.

3. Змістове навантаження фото:

- 3.1. Зовнішній рівень;
- 3.2. Семіотичний рівень;
- 3.3. Алгоритичний рівень.

Аналіз фотожурналістського повідомлення передбачає визначення його жанру, різновиду, теми, ідеї, композиційних особливостей.

Тема ІСР

1. Розвиток фотокамер: історія та сучасність.
2. Виникнення та розвиток кольорової фотографії.
3. Агентство «Магnum» та його роль у розвитку фотографії.
4. Видатні європейські фотожурналісти.
5. Видатні американські фотожурналісти.
6. Видатні українські фотожурналісти.
7. Розвиток репортажної фотографії.
8. Функції та принципи фотожурналістики: історія та сучасність.
9. Образотворчі та виражальні засоби фотожурналістики.
10. Різновиди фотографічної зйомки.
11. Портрет у фотожурналістиці.
12. Пейзаж у фотожурналістиці.
13. Натюрморт у фотожурналістиці.
14. Елементи змісту та форми у фотожурналістиці (тема, ідея, сюжет, композиція та ін.).
15. Фотозамітка як жанр фотожурналістики.
16. Фоторепортаж як жанр фотожурналістики.
17. Фотозамальовка як жанр фотожурналістики.
18. Фотокореспонденція як жанр фотожурналістики.
19. Фотонарис як жанр фотожурналістики.
20. Гумор у фотожурналістиці: фотофейлетон, фотожарт, фотокомікс.
21. Фотосерія як жанрова форма сучасної фотожурналістики.
22. Рекламна фотографія: історія та сучасність.
23. Етика в роботі фотожурналіста. Професійні кодекси фотожурналістів.
24. Психологічні особливості роботи фотожурналіста.
25. Історія розвитку, жанрові особливості, типи фотомонтажу.
26. Більд-редагування у роботі фотожурналіста.
27. Фотобанки та фотохостинги: принципи та особливості роботи.
28. Техніка в роботі фотожурналіста.
29. Розвиток української фотожурналістики.
30. Словник основних термінів з курсу «Фотожурналістика».

7. Питання для самоконтролю

1. Що таке камера-обскура? Чи можна її назвати прототипом сучасної фотокамери?
2. Охарактеризуйте зародження та розвиток фотографічного процесу.
3. Що таке геліографія? Хто започаткував цю технологію?
4. Що таке дагеротипія? Назвіть засновника.
5. Що таке калотипія? Чи можна цей процес назвати способом отримання негативного зображення?
6. Що таке амбротипія? Чи можна стверджувати, що це перехідний етап до кольорової фотографії?
7. Назвіть основні етапи розвитку кольорової фотографії.
8. Якою була історія створення та поширення фотографічних камер?
9. Яке місце в історії фототехніки посідає фірма «Кодак»?
10. Що таке фотомистецтво?
11. Що таке фотожурналістика? Чи можна її вважати різновидом фотомистецтва?
12. Назвіть видатні імена в історії зарубіжної фотожурналістики.
13. Назвіть видатні імена в історії української фотожурналістики.
14. Охарактеризуйте поняття «фотохудожник», «фотокореспондент», «фоторепортер», «фотожурналіст», «фотопубліцист», «папараці». Що в них спільного та відмінного?
15. Перерахуйте образотворчі засоби фотографії.
16. Перерахуйте виражальні засоби фотографії.
17. Яким має бути розміщення об'єктів у кадрі?
18. Від чого залежить вибір точки зйомки та ракурсу?
19. Що таке картинна площина та «рамка» кадру?
20. Що таке обрамлення? Коли доцільно використовувати цей прийом?
21. Охарактеризуйте особливості лінійної та тональної перспектив. Чи мають ці прийоми спільні риси?
22. Яку роль відіграють лінії в кадрі?
23. Що таке ритм? Як він виражається у фотографії?
24. За допомогою яких прийомів та засобів можна передати рух та динаміку в кадрі? У яких видах зйомки це доцільно?
25. Перерахуйте різновиди фотографічної зйомки.
26. Що таке портрет? Чим відрізняється індивідуальний портрет від групового?
27. Коли доцільно використовувати такі різновиди портретів, як офіційні, виробничі, психологічні?
28. Що таке постановочний спосіб зйомки?
29. Що таке репортажний спосіб зйомки?

30. Якому способу зйомки варто надавати перевагу фотожурналістові?
31. Охарактеризуйте виражальні можливості портрета: різні точки зйомки, масштаб, позу, жести, погляд, вираз обличчя, взаємодію з оточенням та ін.
32. Що таке пейзаж, пейзажна зйомка?
33. Охарактеризуйте виражальні можливості при зйомці пейзажу: гру світла, тональність, тінь, повітряну перспективу, багатоплановість та ін.
34. Що таке архітектурна зйомка?
35. Як можна досягнути емоційного впливу на глядача при архітектурній зйомці?
36. Які бувають перспективні викривлення під час архітектурної зйомки? Від чого це залежить?
37. Доведіть, що натюрморт – предметне відображення неживої природи.
38. Що таке технічна зйомка?
39. Що таке макрофотографія?
40. Що таке об'єкт зйомки?
41. Що таке предмет зйомки?
42. Які існують типи змісту фотожурналістики?
43. Визначте, який з типів змісту (емпіричний, епірико-теоретичний, художньо-публіцистичний) найчастіше простежується у фотожурналістиці.
44. Перерахуйте елементи змісту та форми фотороботи.
45. Доведіть, що тема, ідея, сюжет, композиція – найважливіші елементи. Або спростуйте це твердження.
46. Наведіть класифікацію жанрів фотожурналістики.
47. Визначте найчастотніший жанр у фотожурналістиці.
48. Що таке фотозамітка? Які її особливості та призначення?
49. Який з типів фотозаміток (коментована, некоментована, розгорнута) найважливіший? Найчастотніший? Вимагає вияву творчості?
50. Що таке фоторепортаж? Які особливості та призначення цього жанру?
51. Коли варто використовувати хронікальний фоторепортаж? Коли – інтерпретуючий?
52. Що таке фотозамальовка? Які її особливості?
53. Охарактеризуйте типи фотозамальовок (інформаційно-пізнавальні та ліричні).
54. Визначте психологічні особливості роботи фотожурналіста.
55. З'ясуйте етичні аспекти роботи фотожурналіста.
56. Перерахуйте професійні кодекси фотожурналіста.

8. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту, на якому кожний студент відповідає на одне теоретичне питання, дає визначення трьох термінів, аналізує фото та фотожурналістське повідомлення.

Питання до іспиту

1. Поява та розвиток фотографії. Геліографія. Дагеротипія.
2. Поява та розвиток фотографії. Калотипія. Амбротипія.
3. Розміщення об'єктів у кадрі. Вибір точки зйомки та ракурсу.
4. Поняття загального, середнього та великого плану. Використання «золотого перетину» при побудові кадру.
5. Поняття картинної площини та «рамки» кадру. Обрамлення.
6. Лінійна та тональна перспектива. Лінії в кадрі.
7. Статика та динаміка в кадрі. Ритм.
8. Різновиди фотографічної зйомки.
9. Постановочний та репортажний способи зйомки у фотожурналістиці.
10. Індивідуальний та груповий портрет у фотожурналістиці.
11. Пейзаж у фотожурналістиці: виражальні засоби, різновиди.
12. Натюрморт як предметне відображення неживої природи у фотожурналістиці.
13. Технічна зйомка. Особливості фотографування пристроїв, деталей, технологічних процесів.
14. Образотворчі та виражальні засоби фотожурналістики.
15. Елементи змісту та форми у фотожурналістиці (тема, ідея, сюжет, композиція та ін.).
16. Класифікація жанрів фотожурналістики: інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні.
17. Інформаційні жанри фотожурналістики. Фотозамітка.
18. Аналітичні жанри фотожурналістики. Фотокоментар.
19. Художньо-публіцистичні жанри фотожурналістики. Фотозамальовка.
20. Фоторепортаж як жанр фотожурналістики.
21. Поєднання слова та зображення у фотожурналістиці.
22. Проблема відображення факту у фотожурналістиці.
23. Фотоілюстрація в газеті: критерії, тенденції, перспективи.
24. Специфіка фотоілюстрацій в інтернет-виданнях.
25. Етика в роботі фотожурналіста. Професійні кодекси фотожурналістів.

Терміни до іспиту

ISO,	перспектива,
амбротипія,	портрет,
баланс білого,	постановочний портрет
витримка,	психологізм,
геліографія,	ракурс,
гістограма,	репортажний портрет.
глибина різкості,	різкість,
груповий портрет,	світло-тіньовий малюнок,
дагеротипія,	симетрія,
діафрагма,	сільський пейзаж,
експозиція,	спалах,
експокорекція,	суб'єкт фотожурналістики,
емпірико-теоретичний (аналітичний) тип змісту,	сюжет,
емпіричний (предметний) тип змісту,	сюжетна лінія,
жанр фотожурналістики,	текстура,
жанрове фото,	тема,
жорстке світло,	технічна зйомка
змістовий план,	технічна якість,
ідея,	точка зйомки,
індивідуальний портрет,	точність фокусування,
індустріальний пейзаж,	фабула,
кадр,	фокусна відстань,
калотипія,	фотоанонс,
камера обскура,	фотожарт,
кольорова фотографія,	фотожурналіст,
композиція,	фотожурналістика,
лінія горизонту,	фотозамальовка,
макрозйомка.	фотозамітка,
матриця,	фотокореспонденція,
міський пейзаж,	фотонарис,
натюрморт,	фотоогляд,
об'єкт фотожурналістики,	фотопубліцист,
об'єктив,	фоторепортаж,
пейзаж,	фоторепортер,
	фоторепродукція,

фотофакт,
фотохудожник,

художньо-публіцистичний (образний) тип
змісту,
штатив.

Приклад завдань екзаменаційного білета

1. Дайте відповідь на питання:

Різновиди фотографічної зйомки.

2. Запишіть визначення понять:

Сюжет, текстура, фокусна відстань.

3. Охарактеризуйте такі аспекти фотографії (див. приклад нижче):

- жанрову приналежність;
- технічну досконалість;
- композиційні та виражальні особливості;
- змістову складову.

4. Визначте жанр та різновид фотожурналістського повідомлення, його тему, ідею та композиційні особливості (див. приклад нижче).

Приклад фото:

Приклад фотожурналістського повідомлення:

У школі пройшов конкурс «КВК». Захід вийшов дуже емоційним, глядачі та учасники залишились задоволеними. Узалі постійно лунав сміх.

№ п/п	№	Наименование мероприятия	по плану
1-24	2	Мероприятие посвященное	по плану
		празднованию 100-летия	по плану
		социально-педагогическому	по плану
		образованию	по плану

Краткий отчет о работе ТСО за год

В течение года ТСО проводило различные мероприятия, направленные на развитие творческих способностей учащихся. В частности, были проведены конкурсы, выставки и другие мероприятия, способствующие формированию у детей интереса к искусству и творчеству.

Важным направлением работы ТСО является сотрудничество с родителями и педагогами. Мы проводим совместные мероприятия, которые помогают укрепить связи между школой и семьей, а также способствуют развитию творческих способностей детей.

В заключение хочется отметить, что работа ТСО за год была успешной. Мы достигли поставленных целей и получили положительные отзывы от учащихся, родителей и педагогов. В будущем мы планируем продолжить работу в этом направлении и расширять круг мероприятий.

9. Система оцінювання роботи студентів з дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота														Сума
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	К.р. №1	К.р. №2	Іспит	100
2	2	2	2	2	2	2	2	2	1-2	1-2	10	10	40	

1.1, 1.2 – теми занять (відповідно до змістових модулів).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
67–74	D	задовільно	
60–66	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання ЗУН студентів

1. Оцінювання якості підготовки до практичних занять:

а) оцінка «відмінно» (3–4 бали) виставляється студентові, якщо він:

- у повному обсязі (на 100%) підготував практичне заняття, по суті й за змістом розкрив поставлену перед ним проблему;
- дав розгорнуту логічну відповідь на контрольне (-і) питання, при цьому під час підготовки використав додаткову літературу;
- правильно (без помилок) виконав завдання, обґрунтувавши хід власних думок;

б) оцінка «добре» (2 бали) виставляється студентові, якщо він:

- підготував 75% практичного заняття, по суті й за змістом розкрив поставлену перед ним проблему, але при цьому допустив неточності у формулюванні визначень, понять і явищ;
- дав розгорнуту логічну відповідь на контрольне (-і) питання, при цьому під час підготовки добре ознайомився з конспектом, але не користувався додатковою літературою;

- правильно, в цілому, виконав вправу чи завдання, допустивши 1-2 помилки, проте обґрунтувавши хід власних думок;
- в) оцінка «задовільно» (1 бал) виставляється студентові, якщо він:
- підготував 50% практичного заняття, загалом розкрив поставлену перед ним проблему, але під час відповіді допустив низку помилок або пропустив важливі факти, або не зміг пояснити сутність того чи іншого явища;
 - дав неповну (часткову) відповідь на контрольне (-і) питання, що потребувало суттєвих доповнень чи коментарів з боку викладача чи інших студентів, при цьому під час підготовки не використав додаткової літератури, погано ознайомився з конспектом;
 - виконав вправу чи завдання зі значною кількістю помилок або неточностей, не зміг обґрунтувати (або частково обґрунтував) хід власних думок;
- г) оцінка «незадовільно» (0 балів) виставляється студентові, якщо він:
- підготував практичне заняття в обсязі, меншому за 50%, по суті й за змістом не розкрив поставленої перед ним проблеми або відмовився відповідати;
 - дав неправильну (нелогічну) відповідь на контрольне (-і) питання, при цьому під час підготовки не використав додаткової літератури або відмовився відповідати;
 - неправильно (зі значною кількістю помилок чи неточностей) виконав вправу чи завдання, не зміг пояснити хід виконання або зовсім не виконав вправи чи завдання.

2. Оцінювання індивідуальної самостійної роботи:

- а) оцінка «відмінно» (10 балів) виставляється студентові, якщо:
- роботу оформлено технічно грамотно відповідно до поставлених вимог;
 - текст роботи відповідає чинним нормам сучасної української літературної мови;
 - зміст роботи відповідає темі; проблему розкрито повно, точно й логічно;
 - явища, поняття й терміни проілюстровано прикладами;
 - правильно й точно наведено цитати;
 - роботу здано на перевірку викладачеві в установлений термін;
- б) оцінка «добре» (4-5 балів) виставляється студентові, якщо:
- оформлено технічно грамотно роботу відповідно до поставлених вимог, але допущено незначну кількість технічних помилок;
 - текст роботи загалом відповідає чинним нормам сучасної української літературної мови, але наявні в незначній кількості мовленнєві помилки (не більше ніж 3 в усій роботі);
 - зміст роботи відповідає темі, проблему розкрито повністю, але при цьому наявні незначні неточності;
 - явища, поняття й терміни проілюстровано прикладами, але в окремих випадках вони відсутні;

- роботу здано на перевірку викладачеві в установлений термін;
- в) оцінка «задовільно» (2–3 бали) виставляється студентові, якщо:
 - оформлено загалом технічно грамотно роботу відповідно до поставлених вимог, але допущено низку грубих технічних помилок (не більше як 5);
 - текст роботи загалом відповідає чинним нормам сучасної української літературної мови, але наявні у значній кількості мовленнєві помилки (не більше як 6 в усій роботі);
 - зміст роботи відповідає темі, але проблему розкрито неповністю, при цьому наявні значні неточності;
 - явища, поняття й терміни проілюстровано прикладами, але в більшості випадків вони відсутні;
 - у наведених цитатах дослідників, які вивчали аналізовану студентом проблему, наявні неточності або помилки;
 - роботу здано на перевірку викладачеві в установлений термін;
- г) оцінка «незадовільно» (0–1 бал) виставляється студентові, якщо:
 - роботу здано на перевірку викладачеві пізніше встановленого терміну;
 - роботу списано;
 - робота не відповідає вимогам щодо технічного оформлення або в ній наявні у великій кількості технічні помилки;
 - роботу написано з численними порушеннями мовних норм (від 7-ми і більше помилок);
 - зміст роботи не відповідає темі;
 - тему повідомлення майже не розкрито, під час викладу порушено логіку висловлювання, допущено грубі фактичні помилки;
 - явища, поняття й терміни не проілюстровано прикладами.

3. Оцінювання якості виконаних модульних контрольних робіт:

- а) оцінка «відмінно» (8–10 балів) виставляється студентові, якщо:
 - зміст є вичерпним, змістовним, логічним, у роботі відсутні фактичні помилки та порушення мовних норм, а терміни, явища й поняття проілюстровано прикладами;
 - робота виконана без помилок відповідно до зразків-еталонів, поданих на практичних заняттях;
- б) оцінка «добре» (6–7 балів) виставляється студентові, якщо:
 - теоретична частина є повною, змістовною, логічною, проте в ній є незначні неточності, а в окремих випадках наявні мовні та мовленнєві помилки (не більше 3-х); терміни, явища й поняття загалом проілюстровано прикладами;
 - практична частина виконана відповідно до зразків-еталонів, поданих на практичних заняттях, але наявні помилки (не більше 2-х);

10. Рекомендована література

Базова

1. Бальтерманц И. Д. Специфика содержания и формы фотожурналистики. – М. : Изд-во МГУ, 1981. – 64 с.
2. Бельский А. И. Фотография. Школа мастерства. – СПб. : Питер, 2006. – 184 с.
3. Бергер А. Видеть – значит верить. Введение в зрительную коммуникацию. – 2-е издание : Пер. с англ. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2005. – 288 с.
4. Березин В. М. Фотожурналистика : Учеб. пособие. – М. : Изд-во РУДН, 2006. – 159 с.
5. Берестенев Р. Г. Современные технические средства журналиста. Техника фотожурналистики : Учебн. пособие. – Иркутск: Иркутский ун-т, 2005. – 44 с.
6. Ворон Н. И. Жанры фотожурналистики : Учебн. пособие. – М. : Факультет журналистики, 2012. – 145 с.
7. Гончаров О. А., Тяповкин Ю. Н. Возрастная динамика зрительного восприятия перспективы // Вопросы психологии. – 2005. – № 6. – С. 110–119.
8. История газетно-журнальной публикации : Сб. статей / Сост. : О. Н. Ансберг, Е. С. Сониная. – СПб. : Свое издательство, 2016. – 112 с.
9. Лапин А. И. Фотография как... – Изд. 2-е, переработанное и дополненное. – М., 2004. – 324 с.
10. Лыженков А. Практическая фотожурналистика. – Тула, 2010. – 56 с.
11. Стефанов С., Тихонов В. Цвет в полиграфии и не только. – М. : Репроцентр М, 2003. – 288 с.
12. Черняков Б. И. Фотография в изобразительной журналистике : генезис технических и творческих возможностей. – К., 1996. – 119 с.

Допоміжна

1. Гончаров О. А., Тяповкин Ю. Н. Возрастная динамика зрительного восприятия перспективы // Вопросы психологии. – 2005. – № 6. – С. 110–119.
2. Декларация обязанностей и прав журналистов // Франция : общие сведения о праве по вопросам печати. – 1995. – № 37. – Рос.-фр. – Сер. Информационные и учебные материалы.
3. Джорджес Г. 50 эффективных приемов съемки цифровым фотоаппаратом : Пер. с англ. – М. : Вильямс, 2004. – 336 с.
4. Ким М. Технология создания журналистского произведения. – СПб., 2001.
5. Кодекс професійної етики українського журналіста // Журналіст України. – 1997. – № 5–6.
6. Кузнецова О. Д. До проекту Кодексу етики журналіста України // Укр. журналістика : історія і сучасність : Вісн. Львів, ун-ту. – 1997. – С. 21–25.
7. Кузнецова О. Д. Правові й етичні норми журналістики: тексти лекцій. – Л. : РВВ Львів, ун-ту, 1993.

8. Лежанская П. В. Конспект лекций по дисциплине «Фоторедактирование». – М. : БГУ, 2013. – 104 с.
9. Основи масово-інформаційної діяльності : Підручник / А. Москаленко, Л. Губерський, В. Іванов. – К., 1999.
10. Потятиник Б. Ключі до мас-медіа. – Львів : ПАІС, 2002. – 235 с.
11. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні : Станом на 1 січня 2001 р. – К. : Юрінком Інтер, 2001.
12. Приступепко Т. О. Правові засади функціонування сучасних засобів масової комунікації України : монографія. – К. : Київ. нац. ун-т імені Т.Г. Шевченка, 2000.
13. Тертичный А. Жанры периодической печати: Учебное пособие / Тертичный А. – М.: Аспект Пресс, 2000.
14. Різун В. В. Роль ЗМІ в демократичному суспільстві // Публіцистика і політика : зб. наук, праць / за ред. проф. В.І. Шкляра. – К., 2001. – Вип. 2.
15. Універсальний журналіст. – К.: Інститут журналістики, 2007. – 150 с.
16. Фриман М. Взгляд фотографа : Как научиться разбираться в фотоискусстве. – М. : Добрая книга, 2012. – 192 с.
17. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики : Підручник-практикум. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 98 с.
18. Шкляр В. І. Соціальна норма і престиж преси // Укр. періодика : історія і сучасність / за ред. М. М. Романюка. – Л., 1997. – С. 25–28.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.cir.org> («Columbia Journalism Review»).
2. <http://www.fair.org> («Fairness and Accuracy in Reporting»).
3. <http://www.inter.ua/ua/> (Офіційний сайт ТРК «Інтер»).
4. <http://www.ifj.org> (Міжнародна федерація журналістів (IFJ) – «International Federation of Journalists»).
5. www.ji.lviv.ua (Незалежний культурологічний часопис «І»).
6. <http://www.mediachannel.org> («Media Channel»).
7. <http://mediaed.org> («Media Education Foundation»).
8. <http://www.mediakrytyka.info> («Медіакритика» – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка).
9. <http://www.presswise.org.uk> («Press Wise Trust»).
10. <http://www.1plus1.net/> (Офіційний сайт ТРК «1+1»).

11. Словник дисципліни

Автоспалах – режим роботи спалаху, при якому фотоапарат сам визначає, чи слід йому вмикати спалах чи ні залежно від умов освітлення.

Автофокус – налаштування апарату, що дозволяє йому автоматично проводити фокусування об'єктива.

Амбротипія – ранній фотографічний процес, описаний на початку 1850-х років винахідником коллодійного процесу Фредеріком Арчером (отримання позитивного зображення безпосередньо зі скляного негативу).

Архітектурна фотографія – жанр фотографії, фотозйомка архітектурних споруд (будівель та їх комплексів, мостів тощо).

Вулична фотографія – жанр фотографії без явної соціальної спрямованості, що зображає людей у громадських місцях у звичайних ситуаціях: на вулицях, у парках, на пляжах тощо.

Геліографія – ранній фотографічний процес, винайдений Нісефором Ньепсом у 1822 році, який став теоретичною основою для розробки дагеротипії. Зображення, виготовлені таким способом, називаються геліографіями, і можуть бути отримані як контактним способом, так і за допомогою камери-обскури.

Гравюра – вид графічного мистецтва, у якому зображення є друкованим відбитком опуклого або поглибленого малюнка, виконаного різними прийомами гравірування на поверхні пластини.

Дзеркальні фотоапарати – найдосконаліші конструкції фототехніки в наш час (між об'єктивом і плівкою (матрицею) є дзеркало, яке віддзеркалює зображення на призму видошукача).

Документальна фотографія – жанр фотографії, спрямований на відображення реальних подій.

Експозиція – сумарна кількість світла, що потрапляє на фотоплівку (чи матрицю) за час експонування кадру.

Експонування – освітлення світлом світлочутливого шару, проєктованого об'єктивом.

Жанр – це тип твору в єдності специфічних властивостей його форми і змісту.

Жанрова фотографія – фоторобота, що відображає стан і дію людей.

Зона фокусування (наведення на різкість) – невеликі дужки, рисочки або коло в середині видошукача фотоапаратів з автофокусуванням, що відіграють роль індикаторів наведення на різкість.

Ілюстрація – зображення в періодичному або книжковому виданні, у якому пояснюється текст, що допомагає читачеві і глядачеві краще зрозуміти його завдяки своїй наочній образотворчій формі.

Калотипія – спосіб отримання негативного зображення на папері, просоченому світлочутливим розчином.

Камера-обскура – прототип фотографічного апарату, темне приміщення з одним малим отвором, через який на протилежну стіну проектується перевернуте зменшене зображення предметів ззовні.

Композиція – побудова зображення шляхом гармонійного поєднання окремих його частин в єдине ціле.

Лінійна перспектива – система зображення об'ємних тіл на площині, що передає за допомогою ліній їх власну просторову структуру.

Макрофотозйомка – зйомка малих предметів або їх деталей у крупних масштабах, виконувана спеціальними або звичайними об'єктивами.

Масштабування – зміна розміру частини зображення.

Межі кадру – темні або світлі смуги (або дужки) всередині рамки видошукача, що обмежують зображення, яке проектується об'єктивом.

Мікрофотографія – техніка фотографування малих об'єктів, здебільшого за допомогою мікроскопів.

Негатив – фотографічне зображення зі зворотним розподілом кольорів.

Обробка фотоплівки – процес обробки знятої фотоплівки (проявлення) і перетворення негативів на готові знімки.

Об'єктив – циліндричний пристрій на передній панелі фотоапарата з лінзами зі скла або оптичної пластмаси, що проектує зображення об'єкта зйомки на плівку (матрицю).

Панорама – зображення, що охоплює все коло або значний сектор місцевості по горизонту (іноді по вертикалі).

Папараці – фоторепортери, які знімають знаменитостей потай і без їхньої згоди.

Пейзажна фотографія – зйомка різних видів природи, у тому числі людей, тварин, машини, будівлі.

Піксель – елемент зображення на екрані цифрової фотокамери і комп'ютера.

Позитивна фотоплівка – спеціальна фотоплівка для створення позитивних прозорих зображень.

Позитивне зображення, позитив – зображення, зворотне негативному (будь-яке фотографічне зображення, що відтворює переходи тонів і кольору оригіналу в природному вигляді).

Портрет – зображення людини або групи людей.

Правило третин – розташування важливих об'єктів (елементів) зображення так, що вони потрапляють на точки перетину уявних ліній, проведених на відстані 1/3 від верхньої, нижньої і бічних меж кадру.

Репортажна фотозйомка – особливий вид фотографій, який включає в себе практично всі жанри: портрет, натюрморт, пейзаж та ін. Завдання репортажної зйомки полягає в документуванні тих подій, які несуть будь-яку значущість.

Ретушування зображення – редагування зображення з метою усунення його недоліків або ж додавання спецефектів.

Світлочутливість – здатність світлочутливого шару фотоплівки або елементів цифрової матриці реагувати на дію світла.

Спалах – мініатюрне джерело світла, що спалахує в момент зйомки обраного сюжету і висвітлює об'єкт.

Спортивна зйомка – зйомка одного або декількох спортсменів у русі, дії, спортивній боротьбі.

Тальботніпія – спосіб отримання зображення в камері-обскура на папері, просоченому світлочутливим шаром.

Телеоб'єктив – об'єктив з фокусною відстанню 60 мм або 70 мм і вище. При зйомці таким об'єктивом масштаб предметів збільшується.

Тон – відтінок світла, відбитого від непрозорого об'єкта або проникаючого через прозорий.

Точка зйомки – точка знаходження об'єктива фотоапарата на момент зйомки. Координатами для неї є: віддаленість від об'єкта, висота установки фотоапарата, напрямок зйомки. Звичайна точка зйомки – на рівні очей людини.

Тривала експозиція – зображення, отримане при відкритті затвора на деякий час, зазвичай – більше секунди.

Фокусування об'єктива (наведення на різкість) – зміна фокусної відстані об'єктива для отримання найбільш чіткого зображення об'єкта, що знімається.

Фокусна відстань – найменша відстань від оптичного центру об'єктива до плівки (матриці), при якій можливе отримання різкого зображення.

Фотографія (фото, світлина, світлопис) – 1) сукупність різноманітних науково-технічних засобів і технологій, які мають на меті реєстрацію одиничних довготривалих зображень об'єктів за допомогою світла; 2) результат фотографічного процесу – зображення, електронне або отримане на певному матеріалі, здебільшого на цупкому папері.

Фотожурналістика – це відбиття сутнісних моментів у житті людей, а також подій, об'єктів і явищ дійсності (як динамічних, так і статичних) за допомогою аналогової і цифрової фотографії і подальшої публікації в друкованих та електронних ЗМІ.

Фотозамітка – це форма оперативного відображення позитивних і негативних сторін соціальної дійсності.

Фотоілюстрація – ілюстрація, виконана фотоспособом.

Фотокоментар – тлумачення, роз'яснення тієї чи іншої події, рішення проблеми за допомогою слова і фотозображення.

Фотокореспонденція – повідомлення про факт, подію, проблему, виконане за допомогою однієї, двох фотографій і невеликого тексту.

Фотомонтаж, фотоплакат і фотоколаж – жанри фотожурналістики, які об'єднують з'єднання в

одному кадру (в одній картинній площині) декількох сюжетів з метою досягнення певного художнього і пропагандистського ефекту.

Фотонарис – епічна, драматична або лірична розповідь про людину, колектив, проблеми, що вирішуються людьми, їх почуття і дії, відображена в декількох фотографіях або в їх серії.

Фотопубліцистика – фотознімки публіцистичного змісту (один із жанрів публіцистики).

Фоторепортаж – це документальна зйомка, що виключає і постановочні кадри.

Фотосерія – це з'єднані між собою знімки, які об'єднані однією темою.

Художня фотографія – один із видів образотворчого мистецтва, створення технічними засобами зорового образу документального значення, який виразно й достовірно відбиває момент дійсності.

Штатив – пристрій для закріплення і підтримки камери під час кадрування та експозиції.